

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

«18» ապրիլի 2015թ.

N 229-Ն

ք.Ստեփանակերտ

ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՄԲ ԶԲԱԴՎՈՂ ՏՆՏԵՍԱԿԱՐՈՂ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆԻ ԵՎ ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ ԳՐԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ, ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ, ԻՆՉՊԵՍՆԱԵՎ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՆՑՈՒՄՅԱԻՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՄԱԿՆՇՄԱՆ ԵՎ ՊԻՏԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Համաձայն «Օրգանական գյուղատնտեսության մասին» Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետի և 9-րդ հոդվածի 3-րդ մասի՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության կառավարությունը **որոշում է.**

1. Սահմանել օրգանական գյուղատնտեսությամբ զբաղվող տնտեսավարող սուբյեկտների գրանցամատյանի և օրացուցային գրանցումների վարման կարգը՝ համաձայն N 1 հավելվածի:

2. Հաստատել օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքի, ինչպես նաև օրգանական գյուղատնտեսության անցումային շրջանում գտնվող արտադրանքի մակնշման և պիտակավորման կարգը՝ համաձայն N 2 հավելվածի:

3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

**Լ ԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱՔԱՂԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԶԱՊԵՏ**

Ա ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հավելված N 1
Լեռնային Ղարաբաղի
Հանրապետության կառավարության
2015 թվականի ապրիլի 18-ի
N 229-Ն որոշման

Կ Ա Ր Գ

ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՄԲ ԶԲԱՂՎՈՂ ՏՆՏԵՍԱՎԱՐՈՂ ՍՈՒ ԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆԻ ԵՎ ՕՐԱՏՈՒ ՑԱՅԻՆ ԳՐԱՆՑՈՒ ՄՆԵՐԻ ՎԱՐՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կարգով սահմանվում է Լեռնային Ղարաբաղի Յանրապետությունում օրգանական գյուղատնտեսությունը զբաղվող տնտեսավարող սուբյեկտների (այսուհետ՝ տնտեսավարող) կողմից օրգանական գյուղատնտեսության մեթոդի կիրառման վերաբերյալ ամփոփ և հավաստի տեղեկատվության հավաքագրման և օրացուցային գրանցամատյանի (այսուհետ՝ գրանցամատյան) վարման ընթացակարգը:

2. Գրանցամատյանում ներառված տեղեկատվության միջոցով օրգանական գյուղատնտեսության ոլորտում համապատասխանության հավաստման (սերտիֆիկացման) մարմինը յուրաքանչյուր տարի առնվազն մեկ անգամ իրականացնում է օրգանական գյուղատնտեսության միավորի արտադրական գործընթացի և փաստաթղթերի գնահատում:

II. ԳՐԱՆՑԱՄԱՏՅԱՆԻ ՎԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

3. Տնտեսավարողն օրգանական գյուղատնտեսության մեթոդի կիրառմամբ արտադրություն կազմակերպելու համար՝ առաջին անգամ գործունեության սկզբից, իսկ այնուհետև յուրաքանչյուր տարի մինչև փետրվարի 1-ը, կազմում է ծրագիր և այն գրանցում գրանցամատյանում: Ծրագրում ներառվում են՝

1) անցումային շրջանի հողերի համար՝ ըստ դաշտերի կամ մշակաբույսերի ցանքատարածությունների, վերջին երեք տարիների ընթացքում պարարտանյութերի (անօրգանական (քիմիական), հանքային և օրգանական) և բույսերի պաշտպանության միջոցների օգտագործման մասին տվյալները:

2) աճեցվող մշակաբույսերը և դրանց զբաղեցրած տարածություններում վայրը՝ ներառյալ հողի բերրիությունը բարձրացնող մշակաբույսերի աճեցման հերթագայությունը (շրջանառությունը):

3) տնտեսավարող սուբյեկտի կողմից օգտագործվող տարածքում հողի կառուցվածքի և բերրիության, բուսական ու կենդանական աշխարհի բազմազանության և արժեքավոր լանդշաֆտների պահպանման ու բարելավման միջոցառումները:

4) իրականացվելիք ագրոտեխնիկական միջոցառումները, այդ թվում՝ պարարտացման համար օգտագործվող օրգանական կամ հանքային նյութերի անվանումները, ծագումը, նյութերի բնույթը, քանակը և օրգանական նյութերի կոմպոստացման պայմանները:

5) բույսերի և կենդանիների վնասակար օրգանիզմների դեմ իրականացվելիք պայքարի միջոցառումները.

6) վնասակար օրգանիզմների դեմ կիրառվող պայքարի միջոցների (ներառյալ անասնաբուժական դեղամիջոցների) օգտագործման նվազեցմանն ուղղված միջոցառումները.

7) անասնաբուժական և բուսաբուժական արտադրանքի փակ շղթայի ապահովման եղանակները.

8) անասունների խնամքի, արածեցման և կերակրման գործընթացներն ու ձևերը, արոտային սեզոնի ժամկետները, դրանց բարեկեցության և առողջության բարելավմանն ուղղված միջոցառումները.

9) օրգանական և սովորական (ավանդական) զուգահեռ արտադրությունների կամ վերամշակման դեպքում օրգանական և սովորական արտադրանքի ու նյութերի առանձնացման սկզբունքները.

10) պահեստներում օրգանական և սովորական զուգահեռ արտադրությունների կամ վերամշակմամբ արտադրանքի առանձնացման ձևերը.

11) տնտեսությունն՝ բույսերի պաշտպանության միջոցների, անասնաբուժական դեղամիջոցների, պարարտանյութերի, կերերի, հումք և այլ անհրաժեշտ նյութեր ներմուծումների չափաքանակները և դրանց կիրառման հիմնավորումը.

12) տնտեսությունում թափոնների կառավարումը:

4. Տնտեսավարողը գրանցում է արտադրության ընթացքում ծրագրում կատարված յուրաքանչյուր փոփոխությունը:

III. ՕՐԱՏՈՒ ՑԱՅԻՆ ԳՐԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳ

5. Տնտեսավարողը գրանցամատյանում իրականացնում է հետևյալ օրացուցային գրանցումները՝

1) արտադրված գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքի քանակական ցուցանիշները՝ ըստ ժամանակահատվածի և տեսակի.

2) բույսերի վնասակար օրգանիզմների դեմ պայքարի միջոցների անվանումները, արտադրողը, տեսակը, օգտագործված քանակը, օգտագործման ձևը.

3) գյուղատնտեսական կենդանիների տեսակը, գլխաքանակը, ծագումը, ներմուծման ամսաթիվը, օրգանական կարգավիճակը, անցումային շրջանը, եթե այդպիսին առկա է, անհատական համարանիշը, նախկինում ստացած անասնաբուժական միջամտությունը: Նույն ձևով գրանցվում են նաև գրանցումից դուրս եկող կենդանիների տվյալները.

4) անասնաբուժական դեղամիջոցների անվանումը, դրանք գնելու ամսաթիվը, քանակը, դեղամիջոցի ակտիվ բաղադրիչը, գնելու վայրը և մատակարարողը, պիտանիության ժամկետը.

5) բուժում ստացած կենդանիների համարները, ախտորոշումը, դեղաչափը, բուժման սկիզբը և ավարտը (ամսաթվերը), դեղամիջոցի կիրառման մեթոդը և օգտագործված ընդհանուր քանակը.

6) կերերի տեսականին, դրանց բաղադրամասերը և ստացման աղբյուրները.

7) արտադրված կենդանական ծագման արտադրանքի ծավալները՝ ըստ ժամանակահատվածի.

8) արտադրանքի, դրա առանձին բաղադրամասերի և մթերքի բաղադրիչ նյութերի վերաբերյալ տվյալները, վերամշակված արտադրանքի քանակությունը (խմբաքանակների թիվը), որոնք հնարավորություն կտան վերականգնելու արտադրության ամբողջ հետադարձ շղթան՝ ապրանքի առաքումից մինչև արտադրանքի ստացումը:

IV. ԱՅԼ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

6. Գրանցամատյանը տնտեսավարողի կողմից պահպանվում է առնվազն հինգ տարի:

**Լ ԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՃԻԱՏԱԿԱԶՄԻ ՂԵԿԱԿԱՐ**

Լ.ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Հավելված N 2
Լեռնային Ղարաբաղի
Հանրապետության կառավարության
2015 թվականի ապրիլի 18-ի
N 229-Ն որոշման

ԿԱՐԳ

**ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ, ԻՆՉՊԵՍ ԼԱԵՎ
ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒ ԹՅԱՆ ԱՆՅՈՒ ՄԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆՈՒ Մ ԳՏԵՎՈՂ
ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՄԱԿՆՇՄԱՆ ԵՎ ՊԻՏԱԿԱԿՈՐՄԱՆ**

I. ԿԻՐԱՊՄԱՆ ՈԼՈՐՏԸ

1. Սույն կարգով սահմանվում են Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության տարածքում շրջանառության մեջ գտնվող մարդու սնունդ և անասնակեր հանդիսացող օրգանական գյուղատնտեսական արտադրանքի (այսուհետ՝ օրգանական արտադրանք), ինչպես նաև օրգանական գյուղատնտեսության անցումային շրջանում գտնվող արտադրանքի մակնշմանը և պիտակավորմանը ներկայացվող պահանջները:

II. ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

2. Սույն կարգում կիրառվում է հետևյալ հասկացությունը՝

1) **օրգանական գյուղատնտեսության վարման մեթոդ**՝ գյուղատնտեսական գործունեության առանձնակի տեսակ, որն առավելապես ներդաշնակ է ագրոէկոհամակարգերին և իրականացվում է համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերով և ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին համապատասխան և հավաստվում է սերտիֆիկացման մարմնի կողմից:

**III. ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ԵՎ ՕՐԳԱՆԱԿԱՆ
ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒ ԹՅԱՆ ԱՆՅՈՒ ՄԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆՈՒ Մ ԳՏԵՎՈՂ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ
ՄԱԿՆՇՄԱՆԸ ԵՎ ՊԻՏԱԿԱԿՈՐՄԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՅԱՆՁՆԵՐԸ**

3. Արտադրանքը կարող է մակնշվել որպես «օրգանական», ինչպես նաև կրել սերտիֆիկացման մարմնի անվանումը կամ նշագիրը և օրգանական արտադրանքի համապատասխանության նշանը, եթե սերտիֆիկացման մարմնի կամ նրա կողմից ճանաչված սերտիֆիկացման այլ մարմնին ներքին կողմից սերտիֆիկացված օրգանական ծագման բաղադրամասերը կազմում են հոլմքի կշռի առնվազն 95 տոկոսը, բացառությամբ ջրի և աղի: Մնացած 5 տոկոս բաղադրամասերը պետք է ընդգրկված լինեն օրգանական գյուղատնտեսության մեջ թույլատրելի և սահմանափակ թույլատրելի նյութերի անվանացանկում:

4. Մեկից ավելի բաղադրամասեր պարունակող արտադրանքի մեջ օգտագործված հոլմքի բոլոր տեսակները պիտակի վրա պետք է նշվեն իրենց չոր քաշի տոկոսային պարունակության ձևով՝ որպեսզի պարզ լինի, թե որ հոլմքն է սերտիֆիկացված, որը՝ ոչ: Բոլոր հավելումները պետք է նշվեն լրիվ անվանումներով և ընդգրկված լինեն օրգանական գյուղատնտեսության մեջ թույլատրելի և սահմանափակ թույլատրելի նյութերի անվանացանկում: Եթե համեմունքները և կանաչեղենը կազմում են արտադրանքի ընդհանուր կշռի 2 տոկոսից ոչ ավելին, ապա կարելի է դրանք նշել առանց տոկոսային արժեքների:

5. Եթե սերտիֆիկացման մարմնի կողմից սերտիֆիկացված օրգանական ծագման բաղադրամասերը հումքի կշռի 95 տոկոսից պակաս են, բայց 70 տոկոսից ավելի, ապա արտադրանքը չի կարող մակնշվել որպես «օրգանական», սակայն բաղադրության ցանկում կարող են նշվել օրգանական բաղադրամասերի անվանումները կամ հղումներ տրվել դրանց օրգանական գյուղատնտեսության վարման մեթոդով արտադրված լինելու մասին: Օրգանական բաղադրամասերը պետք է գրված լինեն նույն գույնով, տառատեսակով, չափով, ոճով, ինչպես ոչ օրգանական բաղադրամասերը: 95 տոկոսից մինչև 70 տոկոս օրգանական սերտիֆիկացված բաղադրամասեր պարունակող արտադրանքի բաղադրամասերի ցանկում պետք է հստակ նշվեն արտադրանքի ընդհանուր ծավալի մեջ յուրաքանչյուր բաղադրամասի քաշը կամ տոկոսը: Այդ նշումը չպետք է ավելի ակնառու լինի, քան արտադրանքի մասին այլ տեղեկատվություն պարունակող գրությունները և պետք է ունենա հետևյալ բովանդակությունը՝ «գյուղատնտեսական բաղադրիչների . . . տոկոսն արտադրվել է օրգանական գյուղատնտեսության վարման մեթոդին համապատասխան»: Այս նշման հարևանությամբ կարող է զետեղվել նաև տեղեկատվություն այն մասին, որ արտադրանքը գտնվում է սերտիֆիկացման գործընթացում՝ նշելով սերտիֆիկացման մարմնի անվանումը կամ նշագիրը:

6. 70 տոկոսից պակաս օրգանական բաղադրամասեր պարունակող արտադրանքի մակնշվածքում կամ պիտակի վրա արգելվում է հղում կատարել բաղադրամասերի օրգանական գյուղատնտեսության վարման մեթոդով արտադրված լինելու մասին, ինչպես նաև բաղադրամասերի ցանկում նշել օրգանական բաղադրամասի անվանումը ուղղակի կամ «օրգանական» բառի հետ կապակցված որևէ այլ ձևով: Այդպիսի արտադրանքը կարող է մակնշվել և իրացվել միայն որպես սովորական սննդամթերք:

7. Մակնիշի վրա զետեղվող «օրգանական արտադրության անցումային շրջանում ստացված արտադրանք» բառակապակցության բոլոր բառերը պետք է գրված լինեն նույն գույնով, տառատեսակով, չափով, ոճով: Այդ նշումը չպետք է ավելի ակնառու լինի, քան արտադրանքի մասին այլ տեղեկատվություն պարունակող մյուս գրությունները:

**Լ ԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՃԻԱՏԱԿԱՉՄԻ ԴԵԿԱԿԱՐ**

Լ.ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ